

Laiduntajat maiseman hoitajina

Hoidettu maisema lisää ympäristön viihtyisyyttä ja luonnon monimuotoisuutta. Laidunnus on tehokas tapa sekä maiseman että luonnon hoitoon.

Avoimet niityt, luonnonlaitumet ovat oivallisia lisälaitumia karjalle. Voimajohtoalueet ovat usein tämän päivän niittyjä. Voimajohtoalueiden kasvillisuus tulee pitää matalana, ja laiduntamalla se onnistuu hyvin. Eläimet syövät ruohot sekä pitävät lehtipuiden vesomisen kurissa.

Laidunnus soveltuu erityisen hyvin alueille, joilla konetyö ei ole mahdollista esimerkiksi kivikkoisen maaston vuoksi. Hienoa on se, että laidunnuksen myötä alueen kasvillisuus monipuolistuu ja sitä kautta hyönteisten, perhosten ja lintujen määrät lisääntyvät.

Viisi vinkkiä käytännön toteutukseen

1. Tee luonnonlaidunalueesta riittävän iso. Näin alueella riittää ruokaa pidempään. Johtoalueen laitumen voi yhdistää muihin luonnonlaitumiin. Muista: riittävä ruoka on paras aita!
2. Laiduneläimen valintaan vaikuttaa alueen tyyppi ja koko. Esimerkiksi naudat ovat tehokkaita rantojen ja kosteiden paikkojen hoitajia. Lampaat viihtyvät karumillakin paikoilla. Hevosia on helppo siirrellä.
3. Jos sinulla ei itselläsi ole laiduneläimiä tai tarvitset eläimillesi lisää laidunta, voit tehdä laidunnussopimuksen alueen käyttös-
tä. Lisää tietoa, sopimusmalleja ja muuta aiheeseen liittyvää tietoa löytyy laidunpankki.fi-sivustolta.
4. Laidunnuksessa on tärkeintä huolehtia eläinten hyvinvoinnista. Laitumella pitää olla juomavettä, päivittäinen valvonta ja suoja auringolta ja sateelta. Tieteellisissä tutkimuksissa ei ole havaittu, että voimajohdolla olisi haittavaikutuksia laiduneläinten terveyteen tai hedelmällisyyteen.
5. Monet uhanalaiset kasvimme elävät luonnonlaitumilla. Ne eivät pärjää kilpailussa rehevien paikkojen kasveille. Laidunnus köyhdyttää aluetta ja pitää kasvillisuuden matalana ja antaa näin monille hennoille niittykasveille elinmahdollisuudet. Tästä syystä luonnonlaitumille ei tule antaa lisäruokaa eikä lannoitteita.

Laidunkokemuksia

Nokian Luodon saaren laidun, pinta-ala 10 hehtaaria, josta noin puolet johtoalueella

- Koko saari rauhoitettua luonnonsuojelualuetta.
- Aluetta hoidettu laiduntamalla vuodesta 2010.
- Laiduneläiminä lampaat, karjanomistaja vuokrannut maan, hoidon tukena ympäristösopimus.
- Kahtena ensimmäisenä laidunnusvuonna johtoalueille on tehty raivaus.
- Eläinten valvonnasta huolehtii paikallinen yhdistys.
- Niityn lajisto huomattavasti lisääntynyt ja maiseman avoimuus palautunut.

Tukea toimintaan

Ympäristösopimus maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoon

- Sopimusta voi hakea aktiiviviljelijä tai rekisteröity yhdistys.
- Sopimusta voi hakea muun muassa perinnebiotoopeille ja muille luonnonlaitumille.
- Kohdealue voi olla oma tai vuokrattu.
- Alueella pitää olla muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella.
- Ympäristösopimus on viisivuotinen ja tuen määrä on 450 euroa/ha/vuosi (ohjelmakausi 2015–2020).
- Päätöksen tekee paikallinen ELY-keskus hakemuksen ja suunnitelman pohjalta.

Ota huomioon

Ilmoita laidunpaikasta Fingridille saadaksesi lisäohjeistusta esimerkiksi aitojen pystyttämistä ja suojaetäisyyksistä pylväisiin.

Eläimet voivat turvallisesti laiduntaa voimajohtojen alla. Muista kuitenkin, että pylväsalat on rauhoitettava kaikesta koneellisesta toiminnasta, eikä pylväsrakenteisiin saa kiinnittää mitään.

Lisätietoja ja lähteet

Laidunalueiden suunnittelu ja neuvonta, ProAgrian MKN Maisemapalvelut:

maajakotitalousnaiset.fi/maisema

Sopimuslaidunnus, eläinten ja laidunten hakupalvelu: laidunpankki.fi

Tietoa maatalouden luonnon monimuotoisuuden edistämistä: jarki.fi

Maankäyttö- ja turvallisuuskysymykset:

Fingrid.fi > [Verkkohankkeet](#) > [Luvat ja lausunnot](#)

Maatalouden ympäristösopimukset:

mavi.fi/fi/tuet-ja-palvelut/viljelijä/ymparistosopimukset